

וְרָאָה כָּל זְכוּרָךְ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כָּל זְכוּרָךְ מִמֶּשׁ, מְשׁוּם שְׁנוּטָלִים בְּרָכָה מִהַמְעִין שֶׁל הַנַּחֲל. מִכָּאן שְׁנִינּוּ, כָּל בֶּן יִשְׂרָאֵל שְׁנַמּוּל, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, מִשׁוּם שְׁנוּטָל בְּרָכָה מִמְּבוּע הַנַּחֲל. זֶהוּ שְׁפָתוֹב כְּכֹרֶת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְכָתוּב אֵל פְּנֵי הָאָדָם ה', כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ, שֶׁמֶשׁ מְרִיקִים בְּרָכוֹת וְנוּטָלִים בְּרָכָה. אֲשֶׁרִי חִלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל שְׂאֵר הַעַמִּים.

פְּעַם אַחַת עָלוּ יִשְׂרָאֵל לַחַג אֶת הַחַג, וְהִתְעַרְבוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עִמָּם, וְאוֹתָהּ שָׁנָה לֹא נִמְצְאָה בְּרָכָה בְּעוֹלָם. בָּאוּ וְשָׂאוּ אֶת רֹב הַמְּנוּנָא סְבָא. אָמַר לָהֶם, רְאִיתֶם בְּתַחֲלָה סִמֶּן לָזֶה? אָמְרוּ לוֹ, רְאִינוּ סִמֶּן, שֶׁשָּׂשְׁבָנוּ מִשֶּׁם כָּל הַדְּרָכִים הִיוּ סְתוּמִים מִמֵּם, וְעָנְנוּ וַחֲשֵׁכָה נִמְצְאוּ, שְׁלֹא יָכְלוּ לִלְכַת כָּל אוֹתָם שְׁעָלוּ לָשֵׁם. וְעוֹד, בְּשַׁעַה שְׁנִכְסְנוּ לְהִרְאוֹת, פְּנֵי הַשָּׁמַיִם נִחְשְׁכוּ וְנִגְזְזוּ. (פְּתִירָא) אָמַר לָהֶם, וַדַּאי אוֹ שֵׁשׁ בָּכֶם אֲנָשִׁים לֹא נִמּוּלִים, אוֹ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת עָלוּ עִמָּכֶם, שֶׁהָרִי לֹא הִתְבָּרְכוּ בְּאוֹתָהּ שַׁעַה, פְּרִט לְאוֹתָם יִשְׂרָאֵלִים שְׁנַמּוּלוּ, וּבְאוֹת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה מִסְתַּפֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ אוֹתָם.

לְשָׁנָה הַאַחֲרֵת עָלוּ, וְעָלוּ אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, שֶׁהִתְעַרְבוּ עִמָּם כְּשֶׁהָיוּ אוֹכְלִים קְרִבְנוֹת וְהָיוּ שְׂמֵחִים. וְרָאוּ אֶת אוֹתָם עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת שֶׁדְּפוּסִים בְּקִשְׁרֵיהֶם לְקִשֵׁר הַכֶּתֶל. הַשְּׂגִיחוּ בָהֶם שְׁפָלִם מְבָרְכִים וְהֵם לֹא בָּרוּ. בָּאוּ וְאָמְרוּ אֶת הַדְּבָר לְבֵית הַדִּין.

וְרָאָה כָּל זְכוּרָךְ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כָּל זְכוּרָךְ מִמֶּשׁ. בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַבְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחֲלָא. מִכָּאן תְּנִינָן, כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזֵר, בְּעֵי לְאַתְחַזְּאָה קָמִי מִלְכָּא קַדִּישָׁא, בְּגִין דְּנִטְלִין בְּרַבְתָּא, מִמְּבוּעָא דְנַחֲלָא. הָדָא הוּא זְכָתִיב, (דְּבָרִים טו) כְּכֹרֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ. וְכָתִיב אֵל פְּנֵי הָאָדָם יְיָ, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, דְּמִתְמָן מְרִיקָן בְּרַבְתָּא, וְנִטְלִין בְּרַבְתָּא. זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל, מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין.

זְמַנָּא חָדָא, סְלִיקוּ יִשְׂרָאֵל לְמַחַג חַגָּא, וְאַתְעַרְבוּ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת בְּהַדִּייהוּ, וְהָהוּא שְׁתָּא לֹא אֲשַׁתְּכַח בְּרַבְתָּא בְּעַלְמָא. אֲתוּ שְׂאִילוּ לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, אָמַר לָהּ, חֲמִיתוֹן סִימָנָא בְּקַדְמִיתָא בְּהָאִי. אָמְרוּ לִיהּ, סִימָנָא חֲמִינָן, דְּכַד תְּבַנָּא מְהֵתָם, כָּל אַרְחִין אֲסִתִּימוּ מִמֵּיא, וְעַנְנָא, וַחֲשׁוּכָא אֲשַׁתְּכַח, דְּלֹא יִכְלִין לְמַהֵךְ כָּל אֵינוֹן דְּסְלִיקוּ לְתַמָּן. וְעוֹד, בְּשַׁעַתָּא דְּעָאֲלָנָא לְאַתְחַזְּאָה אִפִּי שְׂמֵיא אֲתַחֲשָׁכוּ וְאַתְרַגִּיזוּ. (אַתְרַגִּישׁ בַּחֲמָא) אָמַר לָהּ, וַדַּאי אוֹ אֵית בִּינֵינִיכוּ בְּנֵי נִשָּׂא דְלֹא אֲתַגָּזְרוּ, אוֹ עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת סְלִיקוּ בְּהַדִּיכוּ. דְּהָא לֹא אֲתַבְּרַכְּאָן בְּהֵיא שַׁעַתָּא, בַּר מֵאֵינוֹן יִשְׂרָאֵל דְּאַתְגָּזְרוּ. וּבְהָאִי אֶת קַדִּישָׁא מִסְתַּפֵּל קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְרִיךְ לוֹן.

לְשַׁתָּא אַחֲרָא סְלִיקוּ, וְסְלִיקוּ אֵינוֹן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּאַתְעַרְבוּ בְּהַדִּייהוּ, כִּד הוּוּ אַכְלִין קְרִבְנֵיִיא, וְהָיוּ חָדָאן. וְחָמוּ לְאֵינוֹן עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת, דְּטַפְסָאן בְּקוּטְרֵייהוּ לְקוּטְרָא דְכּוֹתְלָא. אֲשַׁגְּחוּ בְּהוּ דְכֻלָּא מְבָרְכִין, וְאֵינוֹן לֹא בְּרִיכוּ. אֲתוּ וְאָמְרוּ מְלָה לְבֵי דִינָא, אֲתוּ וְשְׂאִילוּ לוֹן, הָאִי דְאַכְלֵתוֹן,

חולקא דלכוון, מאן קורבנא הנה. לא הנה בידיהו. בדקו ואשפחו דאינון עובדי עבודת פוכבים ומזלות, וקטלו לון. אמרו, בריך רחמנא דשזיב לעמיה, דודאי לית ברכתא שריא, אלא בישראל, זרעא קדישא, בני מהימנותא, בני קשוט. וההיא שתא אשתכח ברכתא בעלמא, בשלימו. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי חייא אמר, בזכות ישראל גזירין, אתפנעו שנאיהון תחותיהון, וירתי אחסנתהון. תא חזי מה כתיב, (שמות לד) יראה כל זכורף. וכתיב בתריה, פי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבלך. דקודשא בריך הוא עקר דיורין מאתרייהו, ואתיב דיורין, לאתרייהו. ובגיני כף יראה כל זכורף את פני האדון יי. רבי יהודה אמר, האדון. כמה דכתיב, (ישעיה י) הנה האדון יי צבאות מסעף פארה וגו', ויצא חוטר וגו', וכלא חד, מעקר דיורין ואתיב דיורין. רבי יצחק אמר, אית אדון, ואית אדון, וכלא בחד תליא.

רבי יהודה אמר, אדני: אלף דלית נון יוד, קדשא בריך הוא אקרי, (דף קכ"ד ע"ב) וההוא דאקרי, כמה דאיהו כתיב. ומאן הוא. רבי יוסי אומר, (יתוקאל א) מראת אלהים. מראת כתיב. ומהו מראת. שלימו דכלא, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (נ"א מראת איהו א' כו") מראת למאי אי אלף דלית נון יו"ד, האי אקרי ככתבו, והאי לא אקרי ככתבו, ובגיני כף אקרי בהאי, ועל כף מראת אלהים פתיב.

רבי יהודה אמר, לזמנין, עלאין אקרין בשמא דתפתאין. ולזמנא, תפתאין אקרין בשמא דעלאין. האדון יי, בשמא עלאה אדני הוא. ולפעמים תחתונים נקראים בשם העליונים. האדון ה' - בשם עליון הוא אדני, והרי בארנו הדברים.

באו ושאלו אותם. אמרו, זה שאכלתם, החלק שלכם איזה קרנן היה? לא היה בידם. בדקו ומצאו שהם עובדי עבודת פוכבים ומזלות והרגו אותם. אמרו, ברוך הרחמן שהציל את עמו, שודאי אין ברכה שרויה אלא רק בישראל, הנרע הקדוש, בני האמונה, בני האמת. ואותה השנה נמצאה ברכה בעולם בשלמות. פתחו ואמרו, (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך וגו'.

רבי חייא אמר, בזכות ישראל מהוילים, נכנעים שונאים תחתיהם ויורשים נחלתם. בא וראה מה כתוב, יראה כל זכורף. וכתוב אחריו, פי אורישי גוים מפניך והרחבתי את גבלך. שהקדוש ברוך הוא עוקר דיורים ממקומם ומושיב דיורים למקומם, ומשום כף, (שמות לד) יראה כל זכורף את פני האדון ה'. רבי יהודה אמר, האדון, כמו שכתוב (ישעיה י) הנה האדון ה' צבאות מסעף פארה וגו', ויצא חטר וגו'. והכל אחד, מעקר דיורים ומושיב דיורים. רבי יצחק אמר, יש אדון ויש אדון, והכל באחד תלוי.

רבי יהודה אמר, אדני - אלף דלית נון יוד, הקדוש ברוך הוא נקרא, ואותו שנקרא כמו שהוא כתוב, ומיהו? רבי יוסי אומר, מראת אלהים. מראת כתיב. ומהו מראת? שלמות הכל - יו"ד ה"א וא"ו ה"א. (מראת הוא א' כו) מראת למה הוא אלף דלית נון יו"ד? זה נקרא ככתבו, וזה לא נקרא ככתבו, ומשום כף בזה נקרא, ועל כף מראת אלהים כתיב.

רבי יהודה אמר, לפעמים עליונים שנקראו בשם תחתונים, ולפעמים תחתונים נקראים בשם העליונים. האדון ה' - בשם עליון הוא אדני, והרי בארנו הדברים.